

MASTERPROGRAM I PEDAGOGISKT ARBETE/ YNGRE BARNNS LÄRANDE/
SPECIALPEDAGOGIK, 120 HP

Studiehandledning för kursen Forskning och utvecklingsarbete i utbildning och skola (FUIS), 15 hp

Kurskod

942A07 (programkurs)

912A05 (fristående kurs)

ht 2020 – vt 2021

Version 2020.08.10

Innehåll:

Förord	3
Kursinformation	4
Schemat för kurstillfällen vid LiU	5
Kommunikationsformer	7
Arbetsgång under kursen	8
Kursmoment 1: Perspektiv på kvantitativ och kvalitativ forskning	8
Kursmoment 2: Forskningsmetoder och uppsatsstruktur	11
Kursmoment 3: Insamling och analys av data samt presentation av forskningsresultat.....	13
Examination och bedömning	19
Omexamination.....	20
Fusk och plagiat.....	20
Utvärdering	21
Kurslitteratur.....	22
Referenslitteratur (valbar)	23
Skrivhandledningar (välj en som passar dig)	25
Kontaktinformation	26

Förord

Välkommen till kursen *Forskning och utvecklingsarbete i utbildning och skola*. Kursen ingår i första året av Masterprogrammet inom det utbildningsvetenskapliga området. Programmet har tre olika huvudområden: Pedagogiskt arbete, Yngre barns lärande och Specialpedagogik. Magisterexamen kan tas ut efter fullföljda kurser om 60 hp. En Masterexamen omfattar 120 hp. FUIS-kursen, som är en kurs i forskningsmetod, utgör ett förkunskapskrav för att påbörja uppsatskursen. Det krävs därmed G på kursens samtliga moment för att fortsätta programmet.

Den här kursen ligger på avancerad nivå och kan läsas i programmet eller som fristående kurs. Kursen omfattar 15 hp. Det motsvarar två terminers läsning på kvartsfart och en genomsnittlig studietid av 10 timmar per vecka.

Denna studiehandledning innehåller kursinformation, schema över de campusförlagda kurstillfällena, arbetsgången, examinationer mm. Den obligatoriska litteraturen, referenslitteraturen, studie- och examinationsuppgifter ska hjälpa dig att nå kursens mål. I litteraturen får du också teoretiskt underlag och idéer för eventuellt eget forsknings- eller utvecklingsarbete i skolan. Om något är oklart är du välkommen att ta kontakt med kursansvarig eller kursadministratören. Kontaktinformation för kursen och programmet finns sist i studiehandledningen.

Jag hoppas att denna handledning ska underlätta ditt arbete. För att kunna utveckla och revidera den tar jag gärna emot synpunkter på innehåll, struktur, uppgifter, examination och kurslitteratur.

Johanna Andersson
Kursansvarig

Kursinformation

Kursen *Forskning och utvecklingsarbete i utbildning och skola* syftar till att du ska skaffa dig fördjupade kunskaper om vetenskapliga perspektiv, begrepp och redskap för att undersöka och reflektera över verksamheten i skolan. Detta genom att skaffa dig ett fördjupat vetenskapligt förhållningssätt.

Efter genomgången kurs ska du kunna

- redogöra för och använda olika typer av samhällsvetenskapliga forskningsmetoder
- bearbeta och analysera olika typer av data på ett fördjupat sätt och
- kritiskt granska mindre forskningsarbeten.

Kursen är uppdelad i två delkurser:

1. Perspektiv på kvantitativ och kvalitativ forskning (ht 2020, 7,5 hp)

2. Insamling och analys av data samt presentation av forskningsresultat (vt 2021, 7,5 hp).

I delkurs 1 behandlas vetenskapsteori och samhällsvetenskapliga forskningsmetoder, såväl kvantitativa som kvalitativa i relation till det utbildningsvetenskapliga fältet. I delkurs 2 genomför du ett antal mindre empiriska studier och skriver ett PM.

Kurstillfällen på LiU

Tiden är 10-16 vid de flesta kurstillfällen. Varje tillfälle innehåller föreläsning och/eller seminarium och gruppdiskussioner.

- 28 augusti 10–16 (Digitalt via Zoom)
- 16 oktober, 10–16 (Campus Norrköping)
- 8 januari, 9–16 (Campus Valla)
- 12 mars, 10–16 (Campus Norrköping)
- 28 maj, 10–16 (Campus Valla)

Schemat för kurstillfällena vid LiU

Fredag, 28 augusti 2020

10.15-11.00	Upprop och kursintroduktion, Johanna Andersson Introduktion till lärplattformen <i>Lisam</i> Indelning i arbetsgrupper.
11.00- 12.00	Föreläsning: Intervju och textanalys, Johanna Andersson
12-13	Lunch
13.00- 14.00	Forskarmöte på distans där olika forskare berättar om sin forskning
14-15	Fortsättning föreläsning: Intervju och textanalys, Johanna Andersson
15.15-16	Introduktion av kursuppgift 1 Johanna Andersson

Fredag, 16 oktober

10.15-12.00	Föreläsning: Enkät – En metod både för kvantitativa och kvalitativa studier, Ola Uhrqvist
12-13	Lunch
13.15-15	Föreläsning: Observation som datainsamlingsmetod, Magnus Jansson
15-16	Muntlig återkoppling uppgift 1 Introduktion uppgift 2, Johanna Andersson

Fredag, 8 januari 2021

9.15-12.00	Föreläsning: Kvantitativ analys, Victoria Stenbäck
12-13	Lunch
13.15-15	Övning: Kvantitativ analys i praktiken, Victoria Stenbäck, Ola Uhrqvist
15.15-16	Introduktion uppgift 3, Johanna Andersson

Fredag, 12 mars

10.15-12	Föreläsning: Kvalitativ analys, Andrzej Szklarski.
12-13	Lunch
13.15-16	Gruppdiskussion och handledning kring uppgift 3. (JA, OU, VS)

Fredag, 28 maj

10.15-16

Redovisning och opponering av uppgift 3 a, b och c
Utvärdering av kursen (JA, OU, VS)

Kommunikationsformer

Vid kursstarten bildas mindre *nätgrupper* för att möjliggöra diskussion och bearbetning av uppgifterna i mindre grupp. De olika huvudmomenten diskuteras i grupp men examination sker oftast individuellt. Det är huvudsakligen genom *Lärplattformen Lisam* som du under kursen ges möjlighet till kontakt med lärare och medstudenter i nätgruppen.

För att lättare kunna åstadkomma en levande och konstruktiv diskussion omkring litteratur och uppgifter, bör nätgrupperna bestämma tider för diskussionsinlägg omkring de olika momenten. Redovisning av uppgifter görs individuellt om ej annat anges. Ju mer aktivt du arbetar inom din nätgrupp, desto mer lärdomar kan du få av kursen genom att ta del av andra kursdeltagares erfarenheter och synpunkter. Under kursen bör du också ta tillvara de möjligheter till informationssökning i olika databaser och Internet som informationstekniken erbjuder.

Inloggning till *Lisam* sker via Studentportalen. Användarguiden finns inlagd i lärplattformen.

Arbetsgång under kursen

I kursen ingår tre kursuppgifter. Samtliga uppgifter är skriftliga och bearbetas både i grupp och individuellt. Uppgift 1 och 2 ingår i delkurs 1: **Perspektiv på kvantitativ och kvalitativ forskning**, 7,5 hp. Uppgift 3 a, b, c utgör delkurs 2: **Insamling och analys av data samt presentation av forskningsresultat**, 7,5 hp. Uppgiften bygger på att du prövar på att genomföra och redovisa två undersökningar, en med kvantitativt och en med kvalitativt upplägg. Du kan använda enkät, text, intervju och observation som material. Uppgiften mynnar ut i ett PM. I båda delkurserna ingår gruppdiskussioner och examinerande uppgifter som är kompletterande men inte identiska.

Vecka 34-35

Förberedelser

Börja bekanta dig med kurslitteraturen. Se till att alla delar med registreringen är klara.

Vecka 35-39

Kursmoment 1: Perspektiv på kvantitativ och kvalitativ forskning

Under detta kursmoment ska du få förståelse för olika typer av samhällsvetenskapliga forskningsmetoder. Speciell vikt ligger på distinktionen mellan kvantitativ och kvalitativ forskning. Du ska utveckla din förmåga att resonera kring och problematisera distinktionen mellan kvalitativ och kvantitativ och dess innebörd i forskningsprocessen. Redovisning av kunskap om forskningsetiska krav på samhälls- och utbildningsvetenskapliga forskningsprojekt ingår i uppgiften.

Bekanta dig med utvalda delar av kurslitteraturen. Utforska även Vetenskapsrådets hemsida om forskningsetik:

<http://www.codex.vr.se/forskninghumsam.shtml>

Grupparbete

Diskutera hur kvantitativa respektive kvalitativa metoder används inom samhälls- och utbildningsvetenskaplig forskning. Målet är att bli förtrogen med kunskaper som behövs för att kunna göra de olika val som krävs för att skapa en bra design för ett forskningsprojekt. Diskussionen kan förslagsvis utgå från följande frågor:

- Kan du ge exempel på kvalitativ och kvantitativ metod?
- Skillnader? Likheter? Kompletteringar?

- Fördelar – nackdelar med kvantitativa respektive kvalitativa metoder?
- Hur kan man resonera om urval vid olika forskningsperspektiv?
- Hur kan en analys av data gå till vid olika metoder (i grova drag)?
- Hur kan man resonera om kvalitet och kvalitetskriterier vid olika forskningsansatser?
- Hur kan man resonera om generalisering i kvantitativa respektive kvalitativa studier?
- Vad innebär distinktionen deduktiv – induktiv – abduktiv forskning?
- Vad bör man tänka på vad gäller forskningsetik i samhällsvetenskaplig forskning?

Vid behov använd Bryman (2018) som uppslagsbok vad gäller vetenskapliga och forskningsmetodologiska begrepp.

Förslag till litteratur att utgå ifrån:

- Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber (Fördjupa er i de specifika kapitel som väcker ert intresse).
- Eriksson Barajas, Katarina, Forsberg, Christina & Wengström, Yvonne (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap. Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Stockholm: Natur & Kultur (kap 1, 4, 6-8).
- Larsson, Staffan (2005). Om kvalitet i kvalitativa studier. *Nordisk pedagogik*, 25, 16-36. <http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:245080> eller
- Larsson, Staffan (2009). A pluralist view of generalization in qualitative research. *International journal of research & method in education*. 32, 25-38. (Finns på Lisam)
- Kvale, Steinar & Brinkman, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. rev. upplag, Lund: Studentlitteratur. (Inledande kapitel, även som introduktion till och uppföljning av föreläsningen.)
- Åsberg, Rodney (2001). Det finns inga kvalitativa metoder och inga kvantitativa heller för den delen. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 6, 270-292. (Finns på Lisam)

Ta även hänsyn till annan valbar litteratur från kurs- och referenslitteratur.

Kursuppgift 1

Utveckla ett sammanfattande resonemang, där du problematiserar distinktionen mellan kvalitativ och kvantitativ men även resonerar om olika forskningsrön som har uppstått utifrån dessa perspektiv.

- a) Utgå från Erikson Barajas m.fl. (2012) text som beskriver evidensbaserad pedagogik och olika vetenskapliga ansatser. Följ upp vad det innebär att genomföra och samla in kunskap genom kvalitativa och kvantitativa studier. På vilket sätt kan olika studier bidra till att skapa evidens? Vilken roll kan ett sådant vetenskapligt förhållningssätt spela för att utveckla skolan och utbildning?
- b) Läs bl. a. de introducerande kapitlen till olika delar i Brymans (2018) *Samhällsvetenskaplig metod*. Använd även andra delar av kurslitteraturen för att underbygga ditt resonemang.
- c) Fundera över vad det innebär för dig om du i framtiden vill designa egna studier.
- d) Skriv även om hur du bör ta hänsyn till forskningsetiken under studier av olika karaktär.
- e) Form: Var noggrann med hänvisningar till litteratur som stödjer ditt resonemang. Fullständiga källhänvisningar (med sida) och referenslista krävs.

Inlämning:

Omfång: ca. fem sidor, times new roman 12 punkter med 1,5 radavstånd, eller motsvarande.

Senast måndag 21 september ska uppgiften lämnas in för återkoppling, kommentarer och diskussion från arbetsgruppen. Därefter är inlämning för examination måndag den 28 september, via inlämningsmappen på *Lisam*.

Uppgiften bedöms enligt en tregradig betygsskala VG-G-U.

Under kurstillfället vid LiU (16/10) har du möjlighet att få återkoppling och ställa frågor till läraren.

Inlämning/komplettering av Kursuppgift 1 sker

2:a inlämningstillfället den 9 november

3:dje inlämningstillfället den 18 januari

Därefter får man lämna in hösten 2021 då kursen ges igen.

Bedömningskriterier

För ett godkänt arbete krävs följande:

- Ett tydligt utarbetat argument med en röd tråd
- Tydliga beskrivningar av möjliga perspektiv angående kvalitativ och kvantitativ forskning som finns i litteraturen
- Ett resonemang kring vad vissa metodval innebär för kunskapen som kan skapas
- Texten ska ha tydlig förankring i relevant litteratur och information från olika källor ska kontrasteras
- Sedvanlig referenshantering inklusive referenslista
- God struktur och tydligt språk

För att erhålla betyget väl godkänt ska studenten kunna

- redovisa en uppgift där vetenskaplighet genomsyrar framställningen av metod och innehåll
- tillämpa vetenskapsteoretiska och forskningsmetodiska resonemang som är relevanta inom det utbildningsvetenskapliga fältet
- använda en mångfald av källor för att skriva fram egna resonemang
- förankra ett kritiskt resonemang tydligt i vetenskaplig litteratur

Vecka 41-42 inför kurstillfället på LiU

Läs in dig på litteratur som rör enkät och observation.

Vecka 42-47

Kursmoment 2:

Forskningsmetoder och uppsatsstruktur

Detta moment syftar till att du kritiskt kan granska mindre forskningsarbeten. Genom exempel från olika studentuppsatser ska du skaffa dig kunskap om forskningsansatser och forskningsmetoder med relevans för studier i skolan, samt generellt öva upp förmågan att kritiskt analysera och diskutera en vetenskaplig text. Du får också se exempel på hur andra studenter löst uppgiften att skriva en vetenskaplig uppsats.

Litteratur

Till träffen vid LiU förbereder du dig med att läsa Trost (2012), Einarsson & Hammar-Chiriac (2013) och Bryman (2018, valda kapitel). Bekanta dig med två uppsatser som delas ut via *Lisam*.

Grupppuppgift

Diskutera i nätgruppen upptäckter och frågor som dyker upp vid läsningen av de två uppsatserna. Diskutera uppsatsernas styrkor och svagheter. Vad kan du lära av uppsatsernas sätt att använda vetenskapliga metoder när det gäller dina egna metoduppgifter (uppgift 3)? Använd kurslitteraturen som stöd för dina resonemang.

Diskussionsfrågor

Nätdiskussionerna kan utgå från följande frågor. Dessa kan även vara vägledande för kursuppgift 2 (se nedan).

1. Vad är uppsatsförfattarens avsikt med arbetet? Hur motiveras undersökningen?
2. Hur formuleras studiens syfte? Hur preciseras och avgränsas problemet/problemställningarna?
3. Hur används litteraturgenomgången (bakgrund, tidigare forskning, forskningsperspektiv)? På vilket sätt bidrar den till att belysa, utveckla och precisera forskningsproblemet?
4. Vilka metoder har valts i de olika uppsatserna? Varför? Teoretiskt och metodiskt perspektiv? Skulle problemen kunna studeras med andra metoder? Vilka?
5. Hur hanteras frågor om forskningsetik, population, urval, bortfall, reliabilitet och validitet? Finns det andra resonemang som rör uppsatsens kvalitet?
6. Hur presenteras resultaten och diskussionen?
7. Vilken ny kunskap utvecklas genom denna studie? Hur utnyttjar författaren litteraturgenomgången mm. för att tolka och diskutera sina resultat?
8. Vilka kunskaper och erfarenheter har du själv fått genom att studera arbetet?
9. Vilken relevans har uppsatsens innehåll för dig i din verksamhet?
10. Har den väckt frågor som du själv skulle vilja gå vidare med i forsknings- eller utvecklingsarbete?

Kursuppgift 2

Leta gemensamt i er nätgrupp fram en uppsats som fångar ert intresse. Uppsatsen ska ligga på avancerad nivå. Stäm av med kursansvarig att uppsatsen verkar lämplig för granskningen. Läs uppsatsen och granska enligt de ovan beskrivna frågorna. Börja er text med en sammanfattning av uppsatsens huvudsakliga innehåll. Granska texten sedan stegvis. Presentera ert resonemang som en sammanhängande text. Det är viktigt

att ni förankrar era åsikter om uppsatserna i metodlitteratur. Uppgiften görs gemensamt i grupp.

Inlämning

Omfång: ca. fem sidor, times new roman 12 punkter med 1,5 radavstånd, eller motsvarande.

Lägg ut ert arbete för synpunkter och kommentarer från övriga deltagare på *Lisam*, senast 16/11. (Instruktioner om vilka grupper som ska läsa vilka arbeten kommer senare). Bearbeta uppgiften utifrån kommentarer och lämna in för examination senast måndag 30/11, i inlämningsmappen på *Lisam*.

Betygsskala G-U.

För ett godkänt arbete krävs följande:

- En tydlig sammanfattning av uppsatsens innehåll
- God karakterisering av uppsatsens struktur och metod
- En rimlig granskning av uppsatsens styrkor och svagheter
- God struktur och tydligt språk
- Diskussionen och granskning ska vara förankrad i metodlitteraturen

Kursmoment 3

Insamling och analys av data samt presentation av forskningsresultat

Delkurs 2, 7,5 hp examineras genom kursuppgift 3, där du ägnar dig åt insamling och analys av olika typer av data såväl som redovisning av forskningsresultat samt formulerar en PM för ett möjligt uppsatsprojekt.

Kursuppgift 3: Övningar i forskningsmetoder för pedagogiskt utvecklingsarbete

Syfte

Detta kursmoment syftar till att ge fördjupade kunskaper om olika forskningsmetoder och hur de kan komma till användning i forsknings- och utvecklingsarbete i det utbildningsvetenskapliga området.

Detta sker genom att du själv som övning genomför och redovisar två mindre forskningsuppgifter (uppgift 3a och 3b). Du behöver även kunna bearbeta och analysera olika typer av data på ett fördjupat sätt. Avslutningsvis skriver du ett PM (3c) om en forskningsbar fråga inför uppsatsarbetet. En av dina undersökningar ska ge förutsättning till en kvalitativ analys av data, den andra för en kvantitativ analys.

Uppgifterna:

3a) Kvantitativ design (3 hp)

Alt. 1 Formulera ett syfte och frågeställningar eller en hypotes du vill undersöka med hjälp av en enkät. Utveckla en enkät med givna svarsalternativ t.ex. med likertskala. Formulera dina frågor så att du får resultat som kan ligga till grund för enkel statistisk analys.

Riktmärke: Försök att få minst 40 ifyllda enkäter tillbaka.

Alt. 2 Konstruera ett formulär för observation med **hög struktur**.

Observera t.ex. någon form av elev- eller läraraktivitet under lektion, samling eller motsvarande. Riktmärke: Genomför observationer så att det blir minst 40 datapunkter. Antalet är beroende på valt tema och ditt observationsschemas karaktär.

Alt. 3 Konstruera ett formulär för kvantitativ textanalys, där du vill kartlägga t ex förekomsten av olika kön, åldrar, yrkeskategorier, specifika ordval eller annat i en större mängd texter (dvs. innehållsanalys). Antalet texter är beroende av hur många variabler du undersöker och hur syfte och frågeställningar formuleras.

Analysera dina data med deskriptiv statistik (tex medelvärden och standardavvikelse) och inferensstatistik (tex korrelation eller t-test).

Dokumentera och redovisa resultatet på ett för materialet relevant sätt (t ex tabell- eller diagramform).

3b) Kvalitativ design (3 hp)

Alt. 1 Formulera ett syfte och frågeställningar du vill undersöka med hjälp av *kvalitativa intervjuer*. Formulera en enkel intervjuguide. Gör intervjuerna med ett antal lärare eller elever eller andra aktörer deras röster och uppfattningar du vill uppmärksamma. Banda intervjuerna! Skriv ut intervjuerna så att du har dem som text. Redovisa enligt beskrivning nedan. Riktlinje: Gör tre eller fyra individuella intervjuer, à 15–20 minuter vardera.

Alt. 2 Formulera ett syfte och frågeställningar som du vill undersöka med kvalitativ textanalys. Välj ut texter: t ex läroplan, lokala

styrdokument, läromedel och argumentera för varför dessa texter är relevanta för forskningsfrågan. Beskriv texterna, sätt in dem i ett sammanhang och analysera dem sedan genom att ta fasta på t ex texternas huvudbudskap, specifika ordval eller annat som besvarar det valda syftet och frågeställningarna.

Alt. 3 Formulera ett syfte, frågeställningar och utveckla ett formulär för en enkätundersökning bland elever eller lärare (eller motsvarande). Använd dig av övervägande öppna frågor för att samla in uttömmande svar i relation till ditt valda ämne. Genomför undersökningen, beskriv och redovisa ditt arbete.

Alt. 4 Arbeta på samma sätt som ovan kring en för skolutveckling aktuell fråga. Gör en observation med **låg struktur** (i fältstudie- eller etnografisk tradition) av något fenomen i skolan, förskolan, fritidshemmet etc. Genomför observationen, för fältanteckningar, ställ eventuellt uppföljande frågor.

Redovisa metoden du har använt noggrant, analysera dina resultat t.ex. med hjälp av en kvalitativ innehållsanalys, redogör för utvalda resultat och diskutera metoden.

Obs, se till att välja två olika metoder, t ex kvalitativ textanalys och kvantitativ enkät.

3c) PM (1,5 hp)

Individuell uppgift. Formulera i ett PM ett forskningsbart problem som du skulle vilja studera inom det pedagogiska fältet. PM:et bör ordnas med tydliga rubriker och innehålla motivering av forskningsfrågan, syfte, frågeställningar, resonemang om lämplig metod samt förslag på forskningsperspektiv (teoretiska utgångspunkter). Ta också upp relevanta begrepp inom området och redogör för hur du vill genomföra din analys. PM:et kan men behöver inte ha koppling till de undersökningar som du har genomfört i uppgift 3a eller 3b.

Examination av uppgift 3

Alla deluppgifter ska redovisas skriftligt.

För varje uppgift bör du beskriva

- syfte och frågeställningar,
- val av metod (varför är den metoden rimligt att använda i relation till ditt forskningssyfte),
- genomförande, analysmetod och
- resultat (för PM:et förväntade resultat).

3a och 3b ska redovisas i rapportform (ca. 5-6 sidor, se nedan) och minst en av rapporterna eller PM:et ska även presenteras muntligt. Detta sker

via opponent- och respondentskap vid det avslutande examinationstillfället i maj.

Studenten får viss möjlighet att komplettera rapporten efter den muntliga framläggningen.

Tidsplan för kursuppgift 3

Seminarium vid LiU 8 januari 2021:

Ta med dig funderingar på syfte, frågeställningar och undersökningsinstrument för dina två planerade undersökningar till LiU för diskussion och återkoppling. Argumentera gärna för relevansen av det valda undersökningsområdet utifrån utbildningsvetenskaplig litteratur.

8 februari: Lägga upp ditt pågående arbete och diskutera varandras arbeten i nätgruppen. Upplägget bestäms av gruppen själv. Se till att alla i gruppen får kommentarer.

Seminarium 12 mars: Möjlighet till diskussion av dina undersökningar. Du ska ha samlat in materialet till minst en av uppgifterna. Ta med dig beskrivning av genomförande och påbörjad analys.

12 april: Lägga upp ditt pågående arbete och diskutera varandras arbeten i nätgruppen. Upplägget bestäms av gruppen själv. Se till att alla i gruppen får kommentarer.

Inlämning av seminarieversion av uppgiften: 10 maj kl 13 i foldern *Uppgift 3 inför seminariebehandling* på Samarbetsytan i Lisam.

Seminarium 28 maj: Presentation, granskning och diskussion (Opponentskap och respondentskap). Mera ingående information ges senare via Lisam.

Inlämning av uppgifterna till examination: 7 juni

Arbetsformer

Uppgift 3a och 3b genomförs enligt avstämning med läraren antingen enskilt eller i par.

PM:et skrivs därefter enskilt.

Litteratur

Förankra upplägg av undersökningen och dina resonemang i relevant kurslitteratur. Här får du användning för den tidigare lästa

kurslitteraturen och kunskaper från föreläsningarna. Ta även hänsyn till vald referenslitteratur och bekanta dig med olika forskningsperspektiv i Fejes och Thornberg (2015).

Rapport

Dina uppgifter ska redovisas i rapportform. Här följer några allmänna råd för rapporten.

Inledning. Motivera val av tema, där du hänvisar till *pedagogisk* och *samhällelig* relevans. Ha någon referens med, gärna till en tidskriftsartikel för att relatera din undersökning till utbildningsvetenskapliga diskussioner. Presentera syftet med din studie. Precisera ditt syfte i 2-3 konkreta frågeställningar.

Val av metod. Redogör för varför metoden är rimlig att använda i relation till ditt forskningssyfte. Förankra i metodlitteratur!

Forskningsetik. Fundera även över *etiska* aspekter som kan ha relevans i samband med din undersökning. Kan det finnas möjliga etiska dilemman och hur kan du möta dessa?
Redovisa hur du tog hänsyn till de fyra forskningsetiska kraven.

Genomförande. Beskriv hur du gick tillväga för att samla in, sammanställa och redovisa dina data eller ditt material.

Analys. Hur resonerar du kring analysen av ditt material?

Resultat. Beskriv vad du har kommit fram till. Det kan vara meningsfullt att du väljer ut vad du anser relevant att redovisa. Det är forskningsfrågorna som styr din redovisning. Använd gärna några inklippta citat från fältanteckningar/intervjuer i din slutversion. Dessa gör dina beskrivningar mer levande och utgör också stöd för dina tolkningar. Alternativt använd dig av tabeller och diagram. Siffermaterial måste alltid kommenteras så att det viktiga lyfts fram för läsaren i texten.

Diskussion. Fundera hur du i en uppsats *skulle kunna diskutera* dina resultat i relation till tidigare forskning. Det krävs varken en omfattande litteraturgenomgång eller en fullbordad diskussion, men försök att knyta an till den artikel som du har valt för motivation av din studie.

Metoddiskussion. Eftersom detta är en uppgift i forskningsmetodik ska du lägga extra vikt på att diskutera eventuella problem som uppstod vid genomförandet och lyckade delar. Diskutera eventuella påverkans effekter du noterat hos lärare eller elever (gäller främst observationer och intervju).

Strukturera din text med hjälp av rubriker!

Obs. Eftersom varje rapport inte får överskrida 5-6 sidor (exklusive referenslista och bilagor) behöver du göra en ganska koncentrerad beskrivning av alla delar som ska vara med.

Examination och bedömning

Slutbetyget ges som en helhetsbedömning av alla i kursen inlämnade uppgifter.

Bedömningsgrunder

För en godkänd uppgift 3 krävs följande:

- Noggrann beskrivning av syfte och frågeställningar, val av metod, genomförande (inkl. forskningsetik) och resultat för uppgift 3a och 3b.
- Skriftligt redovisning av uppgifterna i rapportform enligt anvisning.
- Muntlig redovisning av vissa delar av uppgifterna.
- Tydligt PM.
- Alla uppgifter förankras i kurs- och referenslitteratur.
- Studenten ska visa förståelse för innebörder och konsekvenser av olika forskningmetoder och tillvägagångssätt
- förmåga att redovisa, analysera och bedöma komplexa fenomen inom det utbildningsvetenskapliga fältet med hjälp forskningsmetodologiska verktyg
- insyn i vetenskapsteoretiska och forskningsmetodiska perspektiv i relation till forsknings- och utvecklingsarbete i utbildning och skolan

För att erhålla betyget väl godkänt ska studenten kunna

- redovisa arbeten där vetenskaplighet genomsyrar framställningen av metod och innehåll
- tillämpa vetenskapsteoretiska och forskningsmetodiska resonemang för att själv genomföra och granska undersökningar inom det utbildningsvetenskapliga fältet
- använda en mångfald av källor för att skriva fram egna resonemang
- göra relevanta och medvetna val av metodisk och analytisk karaktär
- förankra ett kritiskt resonemang tydligt i vetenskaplig litteratur

Betyget underkänt ges när uppgiften

- inte uppfyller kriterierna för G eller
- inte behandlar kursens innehåll, saknar tydlig struktur eller bara täcker en liten del av kurslitteraturen eller
- använder "allmänt tyckande" och brist på förankring i litteratur samt undermålig referenshantering eller
- använder olika typer av fusk, t.ex. plagiat av andras texter.

Omexamination

För de studenter som erhåller betyget Underkänd alternativt inte lämnar in uppgiften vid de nämnda inlämningstillfällena erbjuds ytterligare ett omtentamenstillfälle i augusti. Därefter sker inlämning när kursen ges nästa gång vt. 2022. Ta alltid direkt kontakt med kursansvarig när du planerar att gå upp till omexamination.

Fusk och plagiat

Med fusk menas att med o tillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöka vilseleda examinator när en studieprestation ska bedömas.

Om en examinator misstänker att en student fuskat ska hen anmäla det till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om eventuella disciplinära åtgärder.

En form av fusk är så kallat plagiat. Plagiat är när man på ett otillåtet sätt använder sig av andras texter. Det är därför viktigt att man som student försäkras om vilka regler och normer som gäller när man skriver referat av andras texter och när man citerar. Mer information om vad plagiat innebär finns exempelvis i Urkunds plagiathandbok.

För att kunna upptäcka plagiat kan en examinator med hjälp av Urkund jämföra en students text med andra texter som ligger lagrade i Urkunds databas.

<http://www.bibl.liu.se/upphovsratt-och-plagiering/studenter?l=sv>

Utvärdering

Fundera över hur kursens innehåll och uppläggning påverkat lärprocessen och fundera mer specifikt över hur litteratur, gruppövningar, skrivuppgifter, examinationsuppgifter samt datorteknik medverkat i din utvecklingsprocess. Utvärderingen äger rum vid kursens sista träff.

Dessutom skickas en elektronisk enkät ut via universitetets kursvärderingssystem Evaluate.

Kurslitteratur

Bryman, Alan (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.
eller

Bryman, Alan (2016). *Social Research Methods*. Oxford, New York: Oxford University Press, fifth edition.

Carlström, Inge & Carlström Hagman, Lena-Pia (2006). *Metodik för utvecklingsarbete och utvärdering*. Lund: Studentlitteratur (Kap. 17 Kvantitativ bearbetning).

Einarsson, Charlotte & Hammar Chiriack, Eva (2013). *Gruppsobservationer. Teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Eriksson Barajas, Katarina, Forsberg, Christina & Wengström, Yvonne (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap. Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Stockholm: Natur & Kultur, valda delar.

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber, 2. utök. uppl.

Granström, Kjell (2004). Om tillförlitlighet i observationer inom forskning och psykologisk praktik. *Nordisk psykologi*, 56, 289-303.

Kvale, Steinar & Brinkman, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. rev. upplag, Lund: Studentlitteratur.
eller motsvarig publikation på engelska

Larsson, Staffan (2005). Om kvalitet i kvalitativa studier. *Nordisk pedagogik*, 25, 16-36. <http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:24508>
eller

Larsson, Staffan (2009). A pluralist view of generalization in qualitative research. *International journal of research & method in education*. 32, 25-38. Hämtas på
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17437270902759931#preview>

Quennerstedt, Ann, Harcourt, Deborah & Sargeant, Jonathon (2014). Forskningsetik i forskning som involverar barn: Etik som riskhantering och etik som forskningspraktik. *Nordic Studies in Education*, Vol. 34, nr 2, 77-93.

Trost, Jan (2012). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur, 4:e upplag.

Vetenskapsrådet (utan år). Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (2007). Stockholm: Vetenskapsrådet.

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (2015-03-03).

Vetenskapsrådet, Codex – regler och riktlinjer för forskning, codex.vr.se, särskilt *Forskning som involverar barn*

<http://codex.vr.se/manniska1.shtml> (2015-03-03)

Åsberg, Rodney (2001). Det finns inga kvalitativa metoder och inga kvantitativa heller för den delen. *Pedagogisk forskning i Sverige*, 6, 270-292.

Tillkommer vetenskapliga uppsatser eller artiklar (ca. 90 sidor).

Referenslitteratur (valbar)

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2007). *Tolkning och reflektion i vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.
eller

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2009). *Reflexive Methodology: New Vistas for Qualitative Research*. London: Sage, 2nd edition.

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.) (2012). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3., [utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Braun, Virginia, & Clarke, Victoria (2006). Using thematic analysis i psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101.

Dalen, Monica (2015). *Intervju som metod*. Malmö: Gleerup.

Fangen, Karin (2005). *Deltaende observation*. Malmö: Liber

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber

Guvå, Gunilla & Hylander, Ingrid (2003). *Grundad teori - ett teorigenererande forskningsperspektiv*. Stockholm: Liber.

Hylander, Ingrid (2001). *Fokusgrupper som kvalitativ datainsamlingsmetod*. (FOG-rapport nr 42 by the forum: Field research in organizations and groups), available via www.ibl.liu.se/fog/rapportlista?l=sv.

Johannessen, Asbjørn & Tufte, Per Arne (2003). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Stockholm: Liber (kap 9: kvalitativ dataanalys).

Kjellberg, Anders & Sörqvist, Patrick (2011). *Experimentell metodik för beteendevetare*. Lund: Studentlitteratur.

Merriam, Sharan B. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Rudberg, Birgitta (1998). *Statistik: att beskriva och analysera statistiska data*. Lund: Studentlitteratur.

Ryen, Anne (2004). *Kvalitativ intervju*. Malmö: Liber.
eller:

Ryen, Anne (2014). *Doing Interviews in Social Research*. London: Sage Publication.

Starrin, Bengt & Svensson, Per-Gunnar (1996). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur.

Starrin, Bengt, Larsson, Gerry, Dahlgren, Lars & Styrborn, Sven (1995) *Från upptäckt till presentation. Om kvalitativ metod och teorigenerering på empirisk grund*. Lund: Studentlitteratur

Thornberg, Robert & Thelin Katina (Red) (2011). *Med ansiktet vänt mot Europa - perspektiv på skolutveckling*. Lärarförbundet, Skolverket, Sveriges skollärdarförbundet.

<https://www.yumpu.com/sv/document/view/20218649/med-ansiktet-vant-mot-europa-lararforbundet>

Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur

Åsberg, Rodney (2000). Ontologi, epistemologi och metodologi. En kritisk genomgång av vissa grundläggande vetenskapliga begrepp och ansatser. *IPD-rapport* Nr 2000:13. Göteborgs Universitet: Institutionen för pedagogik och didaktik.

Skrivhandledningar (välj en som passar dig)

Hartman, Sven (2003). *Skrivhandledning*. Stockholm: Natur och Kultur.

Hoel, Torlaug Løkensgard (2010). *Skriva på universitet och högskolor. En bok för lärare och studenter*. Lund: Studentlitteratur.

Strömqvist, Siv (2010). *Skrivboken. Skrivprocess, skrivråd och skrivstrategier*. Malmö: Gleerups.

Kontaktinformation

Linköpings universitet
Institutionen för beteendevetenskap och lärande
58183 Linköping

Program- och kursadministratör

Malin Åberg
E-post: malin.aberg@liu.se
Tel: 013- 28 40 60

Kursansvarig lärare

Johanna Andersson
E-post: johanna.andersson@liu.se
Tel: 011-36 32 09

Programansvarig

Fredrik Alm
E-post: fredrik.alm@liu.se
Tel: 013-28 58 39

Länk till programsidan för Masterprogrammet:
<https://liu.se/utbildning/program/l7mpd>

Inloggning till *Lisam* via Studentportalen

<https://www3.student.liu.se/portal/>